

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVIII., číslo 22

14. 11. 2021 / neprodejné

Z OBSAHU	Mše svatá	05
	Starobylá modlitba ke svatému Josefovi	06
	Hereze pacifizmu	10

Foto: Nheyob / wikimedia.org

Ježíš Kristus je král

Co si vybavíte, když slyšíte slovo král? Pohádkového krále, karetního, filmového, krále komiků, krále diskoték a možná ještě spoustu jiných. Být králem znamená mít světskou moc, území, armádu, žezlo... Taky svobodu, protože král není závislý na libovůli někoho jiného. Někjaká taková byla i představa Piláta, před kterým Pán Ježíš prohlásil, že je skutečným králem. Pro Piláta bylo ovšem nepochopitelné, jak toto někdo může tvrdit a nemít žádnou z těchto zdánlivě nezbytných královských rekvizit. Jenže právě tyto rekvizity jsou znaky králů a vládců, jejichž panování je limitováno několika roky či desetiletími, zatímco to Kristovo trvá věčně.

Je to království, za kterým stojí Bůh. Království pravdy a života, svatosti a milosti, spravedlnosti, lásky a míru. Ježíš je Král králů, Pán pánů, všemohoucí, vševládny, ale zcela jinak, než bychom čekali, jinak než triumfem. Stal se králem svou poslušností vůči tomu, co chtěl jeho Otec,

a pokorou, se kterou přijal záměr vykoupení. I my jsme vyzýváni, abychom ho následovali, abychom se kvůli němu nebáli ponížení, abychom se nebáli zřeknout sami sebe, svých plánů, představ, svých věcí. Ježíš říká: „Moje království není z tohoto světa. Není vydobyto nějakým vítězným povstáním, ale je darováno. Darováno právě skrze poslušnost.“

Často jsme svazováni tím, co chceme sami, bez Krista. Jsme svazováni ve svém smýšlení a jednání, svým životem, v němž toužíme po svobodě, která ale záleží jen na nás samotných. „To je můj problém...! Je to moje věc!“ říkáme. Co na to Kristus? „Vzdej se všeho. I sebe, i své svobody. A až to uděláš, potom teprve budeš svobodě blízko. Bude ti darována.“ Zní to zvláště, vidíte? Ale on hojností a dary nadmíru zahrnuje právě ty, kteří za ním přicházejí, když všechno opustili.

Ježíš Kristus je skutečný král. Král Vesmíru a světa, ale i tvého života. Je jim

natolik, nakolik ho za krále uznáš. Chce být vědomým Králem tvého probuzení a vstávání, Králem ranní modlitby i snídaně, pobytu ve škole i přestávek, Králem tvého studia i přípravy na povolání, Králem Tvého smýšlení, mlčení, mluvení i uvažování o tom, jakým způsobem chceš v životě pomáhat druhým, Králem všech tvých vztahů, tvých dopisů, tvých her, tvých zájmů, tvého usínání... Při posledním soudu se ukáže, že svět se proměňoval k lepšímu pouze činy lásky a ničím jiným. Na konci života zjistíme, že cenu má jen to, co jsme vykonali z lásky ve službě Krista Krále. Tento svátek by nám měl být posilou k přijímání práce pro Boží království.

Je jím skutečně i pro tebe? Modlím se za to, aby byl a aby ses mohl spolu s ním stát požeňáním pro druhé.

*Mons. Vojtěch Cikrle
brněnský biskup*

Odpustky za zemřelé rozšířeny na celý listopad

Také letos bude kvůli pokračující pandemii možné získat plnomocné odpustky za zemřelé nejen během oktávu Slavnosti Všech svatých, ale po celý listopad. Dekret v tomto smyslu oznámila Apoštolská penitenciárie.

Apoštolská penitenciárie zveřejnila dekret o možnosti získat plnomocné odpustky pro zesnulé věřící po celý listopad. V České republice lze tedy odpustky spojené s návštěvou hřbitova letos získat kterýchkoli osm dní od 25. 10. do 30. 11. dle vlastní volby.

Druhý plnomocný odpustek je ustanoven pro den Památky všech věrných zemřelých, 2. listopadu. Současný dekret umožňuje věřícím získat tento odpustek pro zesnulé v kterýkoli listopadový den dle vlastní volby.

Penitenciárie v dekretu poznamenává, že „z obnovené štědrosti církve budou věřící jistě čerpat zbožné úmysly a duchovní sílu, aby vedli svůj život podle zákona evangelia, v synovském společenství a oddanosti nejvyššímu pontifikovi, viditelnému základu a pastýři katolické církve“.

Foto: © Anna Bocková / Člověk a Víra

Pravidla pro získání odpustků za zemřelé pro rok 2021:

v daný den

návštěva hřbitova,
modlitba za zesnulé,
modlitba na úmysl Svatého Otce,
vyloučení sebemenšího zalíbení v hříchu,
svaté přijímání;

a v okruhu těchto dní svátost smíření.

Odpustky spojené s návštěvou kostela, které je běžně možné získat 2. listopadu, lze letos získat kterýkoli den měsíce listopadu podle vlastní volby. Podmínkami jsou: v daný den návštěva kostela nebo kaple, modlitba Otčenáš,

modlitba Věřím,
modlitba na úmysl Svatého Otce,
vyloučení sebemenšího zalíbení v hříchu,
svaté přijímání;
a v okruhu těchto dní svátost smíření.

cirkev.cz

Milostivé léto dává dlužníkům v exekuci šanci na nový život. Charitní dluhové poradny radí, jak na to

Nespočtu lidem v Česku se v průběhu let mnohonásobně navýšily dluhy vlivem vysoké penalizace. Nepříznivá situace je zavedla až do dluhové pasti, ze které se téměř nikdo nedokáže dostat svépomocí. Tuto svízelnou situaci by zadluženým měla pomoci řešit novela exekučního a občanského soudního zákona, takzvané milostivé léto. Umožní dlužníkům s exe-

kucí nařízenou soudem zaplatit pouze samotný dluh – tzv. jistinu – bez úroků a penále. Tato možnost však bude časově omezená, na což je nutné si dát pozor.

Milostivé léto probíhá od 28. října 2021 do 28. ledna 2022. Pro lidi, kteří dluží peníze veřejnoprávním institucím, se tak brzy otevře šance na nový život. Jedná se například o dluhy na úhradách

sociálního či zdravotního pojištění, za nájem obecního bytu, či vůči institucím typu ČEZ, Český rozhlas, Česká televize, dopravní podniky, školy, nemocnice a podobně, které jsou vymáhány soudním exekutorem.

V případě, že dlužníci stihnou během následujícího čtvrt roku splatit jistinu – tedy základní dlužnou částku, penále

SLOVO KNĚZE

Mnozí si dnes stěžují, že není příliš mnoho důvodů k radosti a možná mají i v leccems pravdu. Alespoň, když pročítáme denní zpravodajství, kde se to krizemi jenom hemží; covidová, energetická, politická... I my katolíci často hovoříme o krizi, registrujeme nízké počty pravidelných účastníků na bohoslužbách, všímáme si nezájmu o svátosti. Zvláště nezájmu o svátost smíření, který, což je velice zajímavé, vůbec nekoresponduje se zájmem o svaté přijímání. O to totiž má zájem kdekdo i ten, kdo by vlastně na něj neměl mít ani nárok. A tak jsem jako kněz vděčný za toto, díky Apoštolské penitenciarii prodloužené, dušičkové období. Aspoň na čas se zvýší o svátost smíření zájem, neboť kdo by nechtěl čerpat z tohoto pokladu církve a udělat něco pro své drahé, kteří přešli na druhý břeh.

Ale prosím každého, kdo rád pomáhá duším v očistci, aby nezapomínal že získání plnomocných odpustků pro tyto trpící duše nekončí (ať již jako obvykle 8. či jako loni a letos 30.) listopadem, ale ta možnost tu je stále. Neboť učiníme-li vše, co je potřebné k získání plnomocných odpustků během roku, kdy máme vlastně příležitost přesně tolik kolik je dní v roce. Nemusíme si je "syslit" jen pro sebe. Vždyť, když vykonám např. pobožnost křížové cesty, půlhodinovou adoraci před NSO, pomodlím se růženec s rodinou či farností atp. a splním další obvyklé podmínky k jejich získání, mohu je právě přenechat duším v očistci.

Myslím, že to není špatný recept na využití volného času, který se nám čas od času naskytne. A nakonec, neříká nám snad náš Pán, že si máme ukládat poklady v nebi, aby tam bylo i naše srdce. A pokud této možnosti využijeme budeme mít v nebi krom srdce svého i spoustu dalších vděčných srdcí.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farnosti Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

a úroky jim budou odpuštěny. Dlužník zaplatí pouze stanovený poplatek 908 korun za administrativní úkony.

KDY: Milostivé léto je účinné od 28. 10. 2001 do 28. 1. 2022.

KDO: Odpuštění příslušenství k dluhu se vztahuje pouze na exekuce vymáhané soudní cestou, čili soudním exekutorem. Netýká se tedy správních a daňových exekucí. Dlužník též nesmí být v insolvenční.

KOMU: Jde o dluhy veřejnoprávním subjektům jakými jsou například: stát, územní samosprávný celek (i městská část, obvod), státní příspěvková organizace nebo příspěvková organizace územního samosprávného celku (např. kraje), veřejná vysoká škola, veřejná výzkumná instituce, státní fond, dobrovolný svazek

obcí, regionální rada regionu soudržnosti, ústav či obecně prospěšná společnost, založené státem nebo územním samosprávným celkem, státní či národní podnik, zdravotní pojišťovna, Česká televize, Český rozhlas, dopravní podnik apod.

JAK: Při platbě jistiny musí dlužník uvést, že chce využít milostivého léta, a vyzvat exekutora, aby postupoval dle zákona číslo 286/2021 Sb., části 2, článku IV, bodu 25.

Pro více informací nejen k milostivému létu se lze zájemci obracet zdarma na síť charitních poraden. Charita Česká republika vybudovala po celé republice síť 72 poraden, z nichž 53 poradí klientům s kroky, potřebnými k oddlužení.

bip.cz

Zákon proti konverzím zneužíván k pronásledování indických křesťanů

V souvislosti s dnešní návštěvou indického premiéra Narendra Modiho ve Vatikánu, vydala papežská nadace Pomoc trpící církvi zvláštní prohlášení. Upozorňuje v něm na důsledky zákona proti konverzím, který podněcuje protikřesťanské útoky v centrální Indii.

Křesťanské nevládní organizace v Indii vypracovaly zprávu, ve které upozorňují, že za letošní rok došlo ke třem stovkám incidentům namířeným proti křesťanům. Z podněcování k násilnostem proti křesťanským a muslimským menšinám viní Modiho nacionalistickou hinduistickou stranu Bharatiya Janata Party a informují o kampani násilných konverzí křesťanů ve státu Madhjapraděš. „Naši lidé jsou zděšeni, protože radikální hinduistické skupiny vyvíjejí nátlak na místní křesťany, aby opustili svou křesťanskou víru,“ říká otec Rocky Shah z katolické diecéze Jhabua. V této oblasti tvoří křesťané pouhé čtyři procenta populace. „Hinduističtí aktivisté vedou kampaně proti kněžím a pastýřům křesťanských komunit a vyhrožují zbořením našich kostelů pod falešnou záminkou, že jsou ilegálně postaveny na územích domorodců.“

Vláda státu Madhjapraděš schválila v lednu letošního roku zákon proti konverzím, který předvídá tresty až ve výši deseti let za konverze k jiným náboženstvím než hinduismu, zejména ke křesťanství a islámu. Naopak obrácení k hinduismu je označováno za „návrat domů“. Od začátku roku bylo více než deset křesťanů, včetně některých kněží, uvězněno, modlitební setkání jsou zakazována s obviněním proselytismu, které lze vznést bez jakéhokoli důkazu. „Dokonce i projev křesťanské lásky může být interpretován jako pokus o konverzi,“ dodává indický kněz. Podobné zákony, které podle otce Shaha legálně zakotvují pronásledování křesťanů, přijalo dalších sedm z celkového počtu 28 indických států.

Vatican News

SHROMÁŽDÍ SVÉ VYVOLENÉ ZE ČTYŘ SVĚTOVÝCH STRAN

14. listopadu 2021 – 33. neděle v mezidobí – Mk 13,24–32

Béda

Hvězdy se budou totiž v den soudu jevit temné ne proto, že by se zmenšilo jejich světlo, ale že je převyšší jas světla pravého, tedy nejvyššího soudce. Tedy nic nebrání tomu porozumět tomu i tak, že slunce, měsíc a ostatní hvězdy tehdy skutečně na krátký čas ztratí své světlo, jak se to stalo v čase Pánova umučení. A po skončení soudného dne, když bude nové nebe a nová země, se stane to, co říká prorok Izajáš: „Světlo luny bude jako zář slunce a světlo slunce bude sedmkrát větší jako světlo sedmi dnů, až Hospodin obváže zlomeninu svého lidu a vyléčí ránu, kterou mu zasadil.

Ze čtyř světových stran, tedy z východu, západu, severu a jihu. Aby si někdo nemyslel, že vyvolení mají být sesbírání pouze ze čtyř krajů země a ne ze všech jejich končin, tedy i ze středoziemských oblastí, proto dodává „od konce země až po konec nebe“. V ten den tedy nezůstane žádný vyvolený, který by nebyl ve vzduchu před Pánem přicházejícím soudit. K soudu přijdou i zavržení, aby se po jeho skončení rozptýlili a ztratili z dosahu Boží tváře.

Toto přinášení ovoce u fíkovníku je však možno mysticky chápat také o stavu synagogy, ke které Pán přišel, byla odsouzená k věčné neplodnosti, protože neměla ovoce spravedlnosti v těch, kteří byli tehdy nevěřící. Když apoštol říká, že až vejde plný počet pohanů, bude spasen celý Izrael (Řím 11, 25–26), co by to znamenalo jiného, než že dlouho neplodný fíkovník přinese ovoce, které dosud dávat nechtěl? Až se to stane, nebudeš pochybovat, že je blízko léto pravého pokoje.

Teofylakt

Všimni si, že Ježíš Kristus posílá anděly tak, jako Otec. Kde jsou tedy ti, kteří říkají, že není roven Otci? Andělé totiž vystoupí, aby posbírali vyvolené věřící

Jehan Cousin the Younger: Poslední soud (cca 1585)

a ti byli uchvázeni a vzduchem zamířili vstříc Ježíšovi. Proto následuje: shromáždí své vyvolené ze čtyř světových stran, od konce země až po konec nebe. Srov. 1Sol 4,17: „potom my, kteří zůstaneme naživu, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích do vzduchu vstříc Pánu. A pak už budeme s Pánem navždycky.

Nepomine toto pokolení, tedy pokolení křesťanů, dokud se nestane vše, co bylo řečeno o Jeruzalému a příchodu antikrista. Přeci nemluví o pokolení apoštolů, protože větší část z nich se zničení Jeruzaléma nedožila, ale mluví se o pokolení křesťanů. Tím chce učedníky utěšit, aby si nemysleli, že v těch časech odumře víra: dříve odumřou nehybné prvky než Kristova slova. Nebe i země pomínou, ale má slova nepomínou, říká Pán.

Augustin

Anebo jinak. Když pozorně porovnáme a prozkoumáme vše, co řekli tři evangelisté o Pánově příchodu, s největší pravděpodobností přijdeme na to, že mluví o tom, jak každý den přichází ve svém těle, kterým je Církev, kromě míst, kde se poslední příchod připomíná a oznamuje se jeho blízkost (Mt 25,31). Vždyť co znamenají slova „až uvidíte, že se toto děje“ nebo „tehdy uvidí Syna člověka přicházet na nebeských oblacích“. Tehdy nebude konec, ale bude blízko. Matouš jasně říká, že se to má chápat bez jakékoli výjimky: „až uvidíte toto všechno, poznáte, že je blízko, přede dveřmi.“

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

MŠE SVATÁ

Nemáme nic krásnějšího, nic vznešenějšího a nic dražšího na tomto světě než oběť mše svaté. Jako pomůcku pro obnovení vztahu s Bohem nám Kristus ustanovil Církev a v ní své svátosti. Nejvznešenější z nich je svátost eucharistie, svátost oltářní. Těto svátosti se nám dostávají při liturgii, kterou křesťané pro její nevýstižnost slovy pojmenovali podle posledních slov obřadu „*Ite missa est*“ – tedy *missa*, počestně mše. Sám Boho-člověk, Boží Syn, se v ní obětuje za nás, a proto tato jeho oběť má nekonečnou cenu. Svou Církev vybavil a uschoptil k tomu, aby se Jeho oběť za nás na Kalvárii při mši svaté zpřítomňovala. A přece není na světě snad nic méně známo a méně chápáno než mše svatá. A tak se tomuto nevýslovnému daru naší přítomnosti budeme věnovat více v tomto i následujících číslech *Monitoru*. Začneme úvodem, který nám zprostředkují ti, kteří už vědí.

Svatí o mši svaté

Věz, křesťane, že zbožnou účastí na mši svaté si zasloužíš více, než kdybys rozdál všechn svůj majetek chudým a prošel jako poutník celou zemí.

sv. Bernard

Pán nám udělí všechno, o co ve mši svaté prosíme, ba co více, dá nám i to, na co ani nepomyšlíme a co nutně potřebujeme.

sv. Jeroným

Kdybychom znali cenu oběti mše svaté, s jakou horlivostí bychom ji sledovali!

sv. farář Arský

Všechny lidské dobré skutky spojeny se nemohou rovnat mešní oběti, protože jsou to jen lidské skutky, zatímco mše svatá je dílo Boží.

sv. farář Arský

Modlitbou žádáme Boha o milosti, mešní obětí ho nutíme, aby nám je dal.

sv. Filip Neri

Foto: Vladimír Liška / Člověk a Víra

Mše svatá je lék na uzdravení nemocí a oběť na zaplacení vin.

sv. Cyprián

Mše svatá je nejposvátnější náboženský úkon, který nejvíce oslavuje Boha a nejvíce prospívá naší duši. Získáváme z ní sílu, abychom milovali Boha a bližního a dokázali odpouštět.

sv. P. Eymar

Země by snáze vydržela bez slunce než beze mše svaté.

sv. P. Pio z Pietrelciny

Ani sám Bůh nemůže učinit něco, co by bylo světejší a větší než slavení mše svaté.

sv. Alfons

Slavit mši svatou má takovou cenu, jakou má smrt Ježíše na kříži.

sv. Tomáš Akvinský

Účastnit se zbožně mše svaté je více než postit se celý rok o chlebu a vodě.

sv. Leonard

Člověk se musí chvět, země se musí trást, celé nebe musí být dojata, když se na oltáři v rukou kněze objeví Boží Tělo.

sv. František z Assisi

Co by z nás bylo bez mše svaté? Všechno by zde zahynulo, protože jen mše svatá může zadržet Boží ruku. Bez ní by církev přestala trvat a celý svět by padl do záhuby.

sv. Terezie z Lisieux

Mše svatá je dílo, ve kterém nám Bůh staví před oči všechnu lásku, kterou nám přinesl; je to svým způsobem souhrn všech dobrodiní, která nám prokázal.

sv. Bonaventura

Všechny kroky, které někdo udělá, aby se účastnil mše svaté, zapisuje a počítá anděl a každý se dočká od Boha té největší odměny zde na zemi i v nebi.

sv. Augustin

Bůh raději přijímá mši svatou než všechny zásluhy všech andělů.

sv. Vavřinec Justiniani

Jak šťastný je anděl strážný, když doprovodí duši na mši svatou!

sv. farář Arský

Mše svatá je jediná oběť, která rychle vyvádí duše z očišcových muk.

sv. Řehoř

citáty převzaty z <http://farnostvejprty.webnode.cz>

STAROBYLÁ MODLITBA KE SVATÉMU JOSEFOVI

Nikdy nezklamala, pokud byla pronášena s vírou a pro konkrétní duchovní užitek.

Přestože svatý Josef v Písmu svatém neříká ani slovo, jeho tichý příklad poslušné věrnosti a pilné péče o Svatou rodinu v době Ježíšova formování z něj učinil jednoho z nejoblíbenějších křesťanských světců.

Úcta k Ježíšovu pěstounovi se obvykle datuje do 3. nebo 4. století, ale podle modlitební knihy Pieta existuje modlitba ke svatému Josefovi, která se datuje do roku 50.

Tato modlitba byla nalezena v 50. roce našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Roku 1505 ji poslal papež císaři Karlovi, když se chystal do bitvy. Kdokoli tuto modlitbu čte, slyší nebo ji nosí u sebe, nikdy nezemře náhlou smrtí, neutone, neotráví se, nepadne do rukou nepřátel, neshoří v ohni ani nebude přemožen v bitvě. Odříkej ji devět jiter po sobě za cokoli, co si přeješ. Není známo, že by zklamala.

Zde je modlitba, o níž někteří tvrdí, že „není známo, že by zklamala, pokud je prosba určena k duchovnímu prospěchu daného člověka nebo těch, za které se modlíme“.

Ó svatý Josefe, tvá ochrana je velká

Bartolomé Esteban Murillo: Svatý Josef s Dítětem Spasitelem (16. století)

a silná, tvou přimluvu Bůh rychle vyslyší. Do tvých rukou vkládám všechny své prosby a touhy. O svatý Josefe, pomoz mi svou mocnou přimluvou. Vypros pro mě od svého Božského syna všechna potřebná duchovní požehnání. Skrze Krista našeho Pána. Stojím zde, tobě oddán, pod tvou nebeskou mocí a chci ti vzdát poctu a dík jako jednomu z nejvíce milujících otců. O svatý Josefe, nikdy nejsem znaven, když uvažuji o tom, jak jsi objímal Ježíše a choval ho spícího ve své náruči.

Neodvažuji se přiblížit, zatímco Ježíšek spí blízko tvého srdce. Obejmi ho a polib za mě a popros jej, aby mi tento polibek vrátil v mé poslední hodině. Ó svatý Josefe, patrone umírajících, oroduj za nás. Amen.

Pamatujte, že Bůh vždy odpovídá na naše modlitby. Nemusíme však vždy očekávat odpověď, které se nám dostane.

Aleteia

Přeložil Pavel Štíčka

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Fernández-Carvajal, Francisco: Rozmluvy s Bohem

Ediční řada knih pro celý liturgický rok. Pozorného čtenáře vede k přirozenému dialogu, k setkání s Bohem v modlitbě. Celkem 7 svazků této edice je určeno pro každého, kdo touží každý den vstoupit do modlitby a nechat se vést úryvky z Písma svatého a duchem té které liturgické doby.

Vánoční akce Nakladatelství Paulinky:

Při zakoupení celé série 7 knih – původní cena 2843 Kč, nyní s 50% slevou pouze 1400 Kč! Při vyprodání příp. jednotlivých dílů bude od původně sedmidílné série s každým dalším chybějícím dílem od ceny 1400 Kč odečteno 120 Kč. Při objednání ještě v listopadu uveďte do vzkazu v objednávce, že jste nabídku četli v našem časopisu *Monitor*.

PROČ SE J. R. R. TOLKIEN DENNĚ ÚČASTNIL MŠE SVATÉ

Foto: proyectolkien / flick

Katolický autor *Pána prstenů* denně přijímal eucharistii, která posilovala jeho víru v těžkých chvílích. Prožil některá z nejtemnějších období lidských dějin. Bojoval v první světové válce, přežil pandemii španělské chřipky, prožil velkou hospodářskou krizi a byl svědkem hrůz druhé světové války.

Uprostřed toho všeho si Tolkien zvy-

kl chodit denně na mši.

Jeho obvyklý denní program začínal brzy ráno, kdy se syny Michaellem a Christopherem jeli na kole na mši svatou do katolického kostela svatého Aloise, která začínala v 7:30. Poté jeli domů na snídani, kterou jim přichystala jeho žena Edith.

Když měl jeho syn Michael osobní problémy, Tolkien ho vyzval, aby se zaměřil na eucharistii, a vysvětlil mu, jak eucharistie udržuje v temných dobách jeho víru.

Z temnoty mého života, tolikrát zklamaneho, ti předkládám jedinou velkou věc, kterou lze na zemi milovat: Nejsvětější svátost ... V ní nalezeš romantiku, slávu, čest, věrnost a pravou cestu všech svých lásek na zemi.

V jiném dopise Michaelovi tuto skutečnost znovu zopakoval a podělil se o to, jak je každodenní účast na mši svaté zásadní součástí jeho víry.

Jediným lékem na ochablou, mdlou víru je svatě přijímání. Ačkoli je nejsvětější svátost vždy dokonalá, úplná a ne-

porušená, nepůsobí v každém z nás úplně a jednou provždy. Stejně jako akt víry musí být trvalá a růst cvičením. Nejvyšší účinek má pravidelnost. Sedmkrát týdně je výživnější než sedmkrát s přestávkami.

Tolkien se později stal jedním z nejpopulárnějších autorů všech dob a velkou měrou se na jeho tvůrčím rozmachu podílel důvěrný vztah s Ježíšem Kristem, přítomným pod způsobou chleba a vína v eucharistii.

Uprostřed temnoty Tolkien spatřil světlo Syna a to mu dalo naději, která přetrvala.

Philip Kosloski
Aleteia

Přeložil Pavel Štíčka

Philip Kosloski
píše pro Aleteia.org

dokončení ze str. 8

nostech, jako je dostupné a autentické katolické vzdělávání, krásné a inspirující, důstojně slavené bohoslužby, soustavná formace na diecézní a farní úrovni. Na kolika místech na světě mohou katolíci říci, že se tyto základní a nepostradatelné věci (a vlastně tak svým způsobem „obyčejné“, ba i ve zdravém slova smyslu „rutinní“ dějí?

Oficiální název synody o synodalitě zní *Za synodální církev: Společenství, spoluúčast a poslání*. Svatý otec ve svém úvodním projevu k synodě varoval před abstrakcemi intelektuálů. Když si prostudujete vlastní texty synody, je těžké nedojít k závěru, že „společenství, spoluúčast a poslání“ jsou přesně tím druhem éterických abstrakcí, jež nepovedou

k osobněji angažované církvi, kterou papež – jak se vyjádřil na jiném místě – touží podporovat. Díky za tuto papežskou neúnavnou iniciativu vedoucí k jednotlivci, k farníkovi, k věřícímu člověku.

Naši stálí přátelé – „naslouchání“ a „dialog“ – nepřekvapivě vystupují v diskusích i v této fázi do popředí. K tomu však se soustavným nápoem docházelo i na předchozích synodách, kterých se účastnil mnohem menší a snadněji oslovitelný počet lidí. A výsledky těchto zasedání, obvykle značně rozpolcených, pak synodní výbor utvářel způsobem, který se dal předvídat ještě před zahájením jednání.

Četl jsem důsledně „Přípravný dokument“. Nepřekvapí, že se zde projevuje známá směs chabé sociologie a vágní ekleziologie, která v poslední době po-

znamenává jednání v církvi. Nelze si však nepovšimnout také výtvarného zpracování, které celku dodává nádech dětské knížky. Jistě, je to vidění jednoho pozorovatele, může se mýlit (pak mi promiňte). U tak závažné a ambiciózní iniciativy ve světě, který se oproti světu z poloviny 60. let minulého století značně změnil, by bylo vážně vhodné usměrnit priority jednání dle ducha doby. Se vši vážností.

Robert Royal
spisovatel

Robert Royal
The Catholic Thing
Přeložil Pavel Štíčka

OPRAVDU SYNODÁLNÍ?

Jedním z důvodů, proč současný tlak na synodalitu znepokojuje mnoho lidí, je to, že se zdá, že nemá žádný jasný cíl – nebo hranice. Oficiální dokumenty a prohlášení jako by vyjadřovaly naději, že samotný synodální proces ve své deklarované ambici široce diskutovat s lidmi z celého světa nějak navzdory všem předpokladům přijde s programem, který světová církev nyní potřebuje.

Je vysoce realistické, se domnívat, že takový proces potřebuje získat kompetence natolik široké, aby mohl promlouvat do rozdílné situace církve v Evropě a Americe, Africe a Asii, Latinské Americe a na Blízkém východě. A že tedy, pokud byste si chtěli vsadit na výsledek, asi byste udělali nejlépe, kdybyste vsadili na to, že synodní výbor nakonec vyřeší věci do značné míry tím směrem, kterým se v současnosti ubírá církev v západní Evropě, typickým vzorem bývá někdy titulováno Německo. Zaznívají hlasy od dobrých a ve farnostech a diecézích aktivních věřících, kteří jsou otevřeni užitečným změnám – o nichž více níže –, a kteří považují navrhovaný vágní, ale masivně požadovaný prvek „restrukturizace“ za dosti vzdálený každodenním potřebám věřících 21. století.

Absence jasného směřování sužovala i dřívější synody. Dvě synody o rodině se měly zabývat povoláním a posláním rodiny v církvi a současném světě, ale nakonec se bohužel (i podle míry, kterou se tomuto věnovala média) zapletly do takových otázek, jako je hodnota homosexuálních vztahů a podávání svatého přijímání rozvedeným, kteří uzavřeli nový sňatek. Synoda o mladých lidech – a říká to někdo, kdo tam byl po celou dobu přítomen – sice zapojila některé mladé lidi tím, že je přivedla do Říma, ale nikdy se jí nepodařilo najít pevnou půdu pod nohama. Mladí katolíci jsou na tom dnes zřejmě stejně jako před touto akcí. A amazonská synoda, která by byla lepší, kdyby se konala v Amazonii nebo v její blízkosti a řešila regionální problémy regionálně, vypadala, jako by měla

Synoda o rodině. Foto: Catholic Church England and Wales / flickr

být předstupněm pro obecnější změny v církvi. Ale kromě pobouření kvůli Pačamamě by každý poctivý pozorovatel musel říci, že církev v Římě ani v Amazonii se synodálním finále oněch rozbouřených týdnů příliš nezměnila.

Proto ani tento cíleně otevřený proces nemusí mnoho změnit, i když bude dobré sledovat nejrůznější aktéry, protože jsou tam věrní a dobří spolu s těmi, kteří v určitém zmatku chtějí změnu poplatnou době, což nemusí být vždy to nejlepší. Trendy jsou a zůstávají vždy jen trendy.

Na zcela jinou synodální strunu zahrál počátkem tohoto týdne jeden můj důvěryhodný a přemýšlivý přítel, když poznamenal, že je v těchto dnech snadné se zlobit, ale mnohem těžší je hledat něco jiného, co by se dalo říci a udělat. Víte, je to takové to pravidlo známé z diskusí ve farnostech – „ono by se mělo“, „bylo by skvělé, kdyby někdo toto“ či „kdyby se toto udělalo, to by byla paráda“. Ale dovolte mi jednak říci, že pan SeTo se ve většině farností skutečně nevyskytuje, natož pan OnoBySe, a jednak se zamyslet nad svými každodenními povinnostmi otce početné rodiny; zjišťují, že je velmi nesnadné svým dětem zajistit dostupné katolické vzdělání, které by bylo věro-

učně nezávadné. Není snadné snadno najít farnost, kde se liturgie slaví s úctou a kázání je poučné. Bývá oříškem najít v hierarchii místní církve dobré příklady toho, jakými lidmi chci, aby se staly mé děti (naštěstí to není nemožné). Samotná hierarchie se zdá být ale v globálním měřítku zcela v zajetí světských trendů a autorit. Potřebujeme stabilitu a trpělivé uplatňování plánu Jana Pavla II. pro nové tisíciletí, nikoliv neustále se měnící agendu a oživování naprosto nejhorších konstrukcí jakýchsi duchů... (třeba i těch koncilních).

Důvěryhodní pozorovatelé v Římě tvrdí, že nyní došlo k jakési smršti, podle jednoho z nich během jediného týdne proběhly činnosti, které by jinak trvaly celý rok. Bylo by však těžké říci, že tato smršť aktivit vypovídá něco o snaze řešit praktické, každodenní starosti. Církev je obrovský útvar, v mnoha ohledech dokonce větší než Čína nebo Indie. Nutně se zabývá nejrůznějšími lidmi a mnoha problémy světa. Ale jejím hlavním posláním bylo, je a zůstává evangelizovat. Vždyť nejde o nic menšího než věčný život a duše! A když Církev evangelizuje, dělá to nejlépe v konkrétních okol-

dokončení na str. 7

ANGLIKÁNSKÝ BISKUP KATOLÍKEM

„Jedině katolická církev se nepřizpůsobuje modernímu světu. S tím, jak svět propadá čím dál většímu zmatku, se katolická církev bude mnohým stále víc jevit jako zdravá smysluplná cesta životem. Úplně postačí, když církev nezačne podléhat ‚duchu doby‘ a jednoduše řečeno zůstane katolická,“ říká biskup, který z anglikánské církve, jež se čím dál tím více snaží být poplatná světu, přestoupil do církve katolické.

Ano, mít jakousi formu životní rozvahy, opatrnosti, dávku tzv. selského rozumu dnes není v kurzu, znamená to stoprocentně vždy jít proti proudu.

Myšlenka, že i když Bůh stvořil svět jako projev své lásky, chce ale, abychom na prvním místě milovali Jeho, jde stále proti proudu. Myšlenka, že život je posvátný a že se s lidmi nikdy nemá jednat jako s nástroji k dosažení cíle, nýbrž jako s cílem, jde proti proudu. Pro mnoho lidí je to stále novinkou, ale je to právě ta Dobrá zpráva, evangelium, které je jediným návodem na to, jak člověk dosáhne věčného štěstí.

A pak je tu odlišný příběh. Je to temnější vyprávění, plné nahodilých bytostí na pusté planetě, které se bezcílně vznášejí nicotou. Právě teď nějakým způsobem zdá se co do halasu a oblíbenosti vítězí, ale to hlavně proto, že mnohé ta temná myšlenka těší, neboť je nikterak nezavazuje, aby s druhými jednali určitým způsobem nebo aby pracovali na sobě samých, své povaze, svých slabostech, jednoduše svůj život zlepšovali.

Proto i o těch, kdo uctívají Boha, ale jen Boha tohoto věku, platí, že když si Boží zvěst a pravdu o člověku a světu ohýbáme, sami se stáváme neměnnými, stagnujeme. Pokud neexistuje nějaký vyšší standard, cíle, za kterými jdeme, není logicky možné se zlepšovat. Když je naše představa a hlásání Boha poplatné dobovým rozmarům, neuctíváme Boha, nýbrž sami sebe.

A příběh popisovaný v tomto článku tomu odpovídá. Církev se přeci vůbec nepotřebuje přizpůsobovat moderní době. Vždy byla dávno na hony vzdá-

Dr. Michael Nazir–Ali vysvěcen na katolického kněze kardinálem Vincentem Nicholsem.
Foto: Catholic Church England and Wales / flickr

lená trendům doby, které se mění jako víkendové počasí. Ano, rozuměla světu a svět obohacovala, ale především proto, že svou podstatou svět doprovází k tomu, aby zůstal jak to je jen možné Božím obrazem, tak, jak je obrazem Božím každý z nás. Když je církev konzistentní a soustředí se na Krista, vyniká oproti všemu ostatnímu, co se pohybuje.

Britský deník *Telegraph* uvádí: „Anglikánský biskup, který dříve kritizoval směřování anglikánské církve, konvertoval ke katolictví. Biskup dr. Michael Nazir–Ali, který byl v letech 1994–2009 rochesterským biskupem, potvrdil domněnky a sdělil, že tento krok zvažoval ‚několik let‘.

Nyní se chystá stát katolickým knězem a říká, že tato nová role ‚nejlépe zaopatří jeho náboženské touhy. Dodal, že jeho kontroverzní přestup souvisel se snahou ‚patřit do církve, která věřícím předkládá jasné učení‘.

Bývalý anglikánský biskup byl ve své církvi předmětem sporů a vyslovoval se k celé řadě otázek; například ji obviňoval z toho, že ‚podléhá módním trendům v pokračující debatě kolem ‚kultury destrukce základních přirozených práv a hodnot‘ a boje proti různým formám

diskriminace (angl. *wokeism*).

V listu napsal: „Zdá se však, že tato instituce podléhá každému módnímu trendu v souvislosti s politikou identity, genderu, politické i sociální korektnosti a nakonec i vyznávání všech možných vin z imperiální minulosti Británie v rámci nového diktátu ve věci rasové nespravedlnosti.“

Zároveň obviňoval arcibiskupy z nedostatečné péče o farnosti a vystupuje proti interrupcím a proti eutanazii. Zásadně se stavěl proti kněžství žen. A zdá se, že to byla ta poslední tečka, která finalizovala jeho rozhodnutí stát se katolíkem.

Matthew Archbold
Creative Minority Report
Přeložila Alena Švecová

Matthew Archbold
bývalý novinář, píše pro CMR

HEREZE PACIFIZMU

Padlí andělé. Foto: Anthony Majanlahti / flickr

Pacifismus nesouhlasí s postojem zdravého rozumu křesťana vůči válce, vyjadřuje odpor vůči jakémukoliv způsobu užití války jako nástroje politiky, resp. jakémukoliv fyzickému násilí. Nelze zakrýt, že za ním stojí levicové a liberální kruhy usilující za každou cenu odzbrojit a demilitarizovat křesťanství a zvláště jeho esenci, kterou je Církev římskokatolická¹. V tradičním pojetí byla válka chápána jako poslední prostředek a nástroj politiky s cílem napravit nebo zabránit nespravedlnosti. Dnes se ale „válečné dějiny Církve“ představují jako příklad odchýlení se od Kristova učení a do protikladu je stavěn údajný pacifismus prvotních křesťanů. Hlásá tedy Církev pacifismus?

Slavná slova Knihy Job, že „bojování je život člověka na zemi“ (Job 7,1) provázely člověka od počátku dějin a rovněž křesťané je přijali za svoje. Církev na Zemi se nazývala Církví bojující (*Ecclesia militans*) v protikladu k Církvi trpící v očistci či vítězné v nebi. V současnosti dokonce v samotné ekleziologii pozorujeme záměnu pojmů – slovo „bojující“ je zaměněno za slovo „putující“. Obě for-

mulace jsou pravdivé, ale mají své konkrétní důsledky. Odklon od jazyka vojny v teologii a hlásání Slova se v konsekvenci mění na zánik expanzivnosti a mučednictví křesťanství.

Eschatologický rozměr války

Klasická teologie učí, že u části andělů, mezi kterými se nacházel nejdokonalejší z duchovních stvoření Božích – Lucifer, se objevila závist. *Non serviam* – nebudu sloužit vypovězené Luciferem způsobilo vojnu mezi anděly, zakončenou porážkou vzbuřených démonů proti Bohu a jejich zatracením v propasti. Satan ale neuznal Boží vítězství, a protože nemohl porazit Boha, rozhodl se zničit Jeho dílo, především člověka – korunu Božího stvoření.

Člověk svedený satanem upadl v prvotní hřích a jeho konsekvence se rozlehly na všechna pokolení lidstva. Bůh ohlásil nepřátelství mezi potomstvem Evy a potomstvem hada, když předpověděl: „ona rozdrtil hlavu tvou, kdežto ty budeš úklady činit její patě.“ (Gen 3, 15). Nikdo si ale přece nenechá nečinně stojící nic rozdrtit, proto byli lidé vtaženi do války. Nejhorší se ukázalo ale to, že hřích zranil lidskou přirozenost tím, že zbořil rovnováhu mezi rozumem a vůlí. Od té doby je člověk vydaný na milost a nemilost vlastních vášní a tužeb, což ho nutí do neustávajícího vnitřního boje. Když ho prohrá-

vá, rodí se hřích, který po sobě způsobuje další hříchy. Hříšná přirozenost nás vede k saháni po meči nebo pušce.

Tento stav bude trvat až do konce dějin, dokonce mezi čtyřmi jezdci apokalypsy se nachází jeden představující válku. Přes veškerou všemohoucnost Boha zakončení této války – trvající od momentu úpadku andělů a odehrávající se zároveň ve světě viditelném i neviditelném, jak ve společnosti, tak i v zákoutích jednotlivé duše – čeká na den posledního soudu.

Ježíš přináší meč

Vztah starověkého Izraele ke skutečnosti války je dostatečně jasný ze Starého Zákona. Přineslo ale pak Evangelium radikální změnu v této věci? Vznikající Církev se musela postavit i k tomuto problému neoddelitelnému od lidské existence. Sv. Jakub apoštol když si kladl otázku o původu vojen a nenávisti – „Odkud (vznikají) mezi vámi boje a rozbroje?“ dává neprodleně jasnou odpověď: „Ne-li od vašich zlých žádostí, které bojují ve vašich údech?“ (Jk 4,1)

Smrt Ježíše a Jeho zmrtvýchvstání přinesli milost, která dovoluje přemoci přirozenou žádostivost, ale nenapravuje lidskou přirozenost. Člověk musí bojovat dál, ale tentokrát má pro to dokonalé a vždy účinné prostředky – svátosti, které posilují víru a udělují milosti. Problém spočívá v tom, že je nepřijímají všichni, a dokonce i mezi těmi, kteří je přijímají, je často slabost a žádostivost vítězí ve vnitřním boji duše, která rodí hřích. Ten následně rodí války, a proto jsme odsouzení na neustálý život v jejich stínu.

Nestojí ale Ježíš bezvýhradně na straně nepodmíněného pokoje? Známe přece Jeho slova: „Blahoslavení pokojní, neboť oni budou sloužit synové Boží.“ (Mt 5,9). Pacifismus údajně skrytý v těchto slovech je jenom zdánlivý. Klíč k porozumění výše uvedené výpovědi Krista stanoví přesná analýza Jeho slov o pokoji, zapsaných svatým Janem „Pokoj svůj vám zanechávám, pokoj svůj vám dávám; ne

¹ Svého času Sovětský svaz, který na jedné straně po zuby zbrojil, na druhé straně se zaštiťoval hesly celosvětového míru, sponzoroval a podporoval všechny mezinárodní levicové pacifistické hnutí, které působily jako pátá kolona na území protivníka.

jako svět dává, já vám dávám.“ Pojetí Kristova pokoje je zde vyjádřeno v protikladu k pojetí pokoje z tohoto světa (pozemského pokoje) a vztahuje se výslovně k vyššímu řádu existujícímu v Nebi. Mezi pokojem z tohoto světa a pokojem, který přináší Kristus, nestojí znak rovnosti. První je utopií, když zůstává v opozici ke zraněné přirozenosti. Skutečný může být jenom pokoj v duši, který dává jediné víra a láska.

Paradoxně sám Spasitel přináší příčinu války, ne proto, že by sám po ní toužil, ale jako důsledek radikálního oddání se Jemu. „Nepřišel jsem zavést pokoj, nýbrž meč.“ (Mt 10,34) Ti, kteří vystupují proti Kristu, přinášejí válku.

Kristův pokoj

Marně bychom hledali na stranách Nového Zákona jakákoliv slova odsouzení na adresu armády nerozlučně spjaté s válkou. V textech Evangelii týkajících se vojáků nenajdeme výraz odsouzení, jediné napomenutí vyzývající k čestnému vykonávání vojenských povinností. Spasitel po uzdravení sluhy římského setníka z Kafarnaum po něm neřádá, aby zanechal povolání vojáka, ale naopak, staví ho židům za následování hodný vzor: „Vpravdě pravím vám: Tak velikou víru jsem v izraelském národě nenalezl!“ (Mt 8, 5–13). Nesmírně mocně musely na soudobé lidi zapůsobit Ježíšova slova: „Milujte své nepřátele, [dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí] a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a [pomlouvají]“ (Mt 5, 43–45). Všimněme si, že pro lidi žijící ve starověku bylo přirozené oddělování a rozlišování veřejného nepřítele (*hostis*) od nepřítele osobního (*inimicus*). Slova Pana Ježíše se týkala lásky a odpuštění nepřáteli osobnímu (*inimicus*), netýkala se problému nepřítel veřejného (*hostis*). Osobnímu nepříteli je třeba vždy odpouštět a Ježíš to výslovně říká v odpovědi na otázku sv. Petra, jestli až sedmkrát třeba odpouštět bližnímu, který se proti němu provinil. „Nepravím tobě ‚nejvíc sedmkrát‘, nýbrž sedmasedmdesátkrát.“ (Mt 18, 21–22).

Co pak ale s nepřáteli veřejnými? Tento problém reguluje nauka sv. Pavla obsažená v Listě Římanům, doporučující podřízení se vládě, která je nástrojem vy-

Guérard, Grégoire: Zajetí Krista (kolem 1520)

měření spravedlnosti vůči těm, kteří činí zlo, „neboť ne nadarmo nosí meč“ (Řím 13, 1–7).

Meč sv. Petra

Podobně i slova adresovaná Petrovi, který tasil meč na obranu Ježíše a odřel ucho sluhy velekněze: „Zastrč svůj meč, kam patří! Neboť všichni, kteří berou meč, mečem zahynou.“ (Mt 26, 51–53), nepřiměly křesťany do pozice radikálního pacifizmu. Proč?

Ježíšův příkaz daný Petrovi lze snadno objasnit skrze historii spásy. Muselo se totiž všechno naplnit. Ježíš měl být vydán židům k ukřižování. Ozbrojený odpor apoštolů byl proto v té chvíli nežádoucí. O jedenáct století později bude největší mystik Evropy sv. Bernard z Clairvaux vyzývat ke druhé křížácké výpravě voláním: „Teď nadešel čas k tasebnímu meči, který Pán přikázal Petrovi skrýt do pochvy, když byl zajat v Getsemanské zahradě.“ Na Olivetské hoře se muselo naplnit Písmo, a v 12. století bylo třeba bránit Církev svatou a křesťanské bratry před smrtelným nebezpečím.

Dlouhá léta byla poslušnost poučení sv. Pavla dostatečným elementem křesťanské argumentace akceptující, resp. tolerující vojenskou službu v římské armádě. Římská armáda byla tehdy v podstatě profesionální a služba v legiích trávající od 16 do 20 let nebyla povinná. Dnes již není možné se dozvědět, zda pokřtění křesťané sami vstupovali do

šiků armády, nebo také přijímali křest již jako vojáci. V každém případě již v 2. a 3. století Martyrologium počítá do řad mučedníků mnoho římských vojáků, mezi nimi svaté: Basilides Římský, Cyrinius, Nabor, Nazarian, Montán, Krescencián, Hesychiás, Romana, Herkulán, Expeditus, Besas, Mojžíš, Amonius, Sebastián, Izidor, Ischyrona, Sabin, Emilián, Demetrius, Cheledonius, Marin, Mercurius, Agaton. Pamatujme, že výhradně tito vojáci zůstali zachováni v paměti tehdejších křesťanů díky své svatosti! Křesťanství velmi rychle začalo pronikat také mezi vládní elity lokální i imperiální a v době císařství se administrativní funkce prolínaly s vojenskými funkcemi.

Vojáci Krista

Neznamená to samozřejmě, že Církev se nekriticky stavěla k povolání vojáka, je třeba zdůraznit, že kritika se týkala náchylnosti tohoto prostředí pro všechny druhy zneužití během války, nikoliv samotného principu vojenské služby a účasti ve válce. Sv. Jan Chryzostom vyčítal vojákům nemravný způsob života, výtržnictví, náchylnost k násilí, podléhání vášni, pyše, nezmiňuje se ale o přelévání krve v boji. Podobná slova odsouzení vysloví někdo jiný coby tvůrce křesťanského pojetí spravedlivé války – sv. Augustin, vyčítajíc členům legií opilství, násilnictví, zlodějství a vraždy, zdůrazňuje, že služba v armádě neosvobozuje od morálních zásad zavazujících všechny lidi.

Raphael: *In hoc signo vinces* (mezi 1520–1524)

V roce 286 byla změněná vojenská přísaha roty a bylo zavedeno potvrzení božství císaře. Vyvolalo to protesty vojáků křesťanů, protože nová formulace byla ve své podstatě apostazí. V roce 200 sv. Klement Alexandrijský poučoval křesťanské vojáky, aby prokazovali úplnou poslušnost svým velitelům, ale o několik desítek let později byla jejich krev prolita v celém císařství bez ohledu na vojenské zásluhy. Tak zahynul např. sv. Sebastián i stovky dalších. Jenom v samotné Arménii bylo popraveno 1004 křesťanských vojáků. Za panování Decia byla zničena thébská legie spolu se sv. Mořicem, který dříve vyzýval k odevzdání císaři toho, co patří císaři připomínajíc římským legionářům, že je vážou dvě přísahy: jedna skládaná Bohu, druhá císaři, a každá z nich je rukojmí druhé.

Když Pax Romana císaře Augusta byl již vzdálenou vzpomínkou, křesťané – věrně sloužící v římské armádě – se účastnili těžkých válek proti barbarům postupujícím k hranicím císařství. Dále však za svoji věrnost Kristu nejednou platili nejvyšší cenou – svým životem. Vzpomeňme alespoň sv. Jiřího – vojáka

zabitého v roce 303 v Palestině nebo svatého jako: Zenon, Minias, Viktor, Papius, Maur, Achilleus, Nereus, dva Alexandrové, Florián (zabitý spolu se čtyřiceti jemu podřízenými legionáři), Severián z Arménie, Varus, Dasius, Zotik, Gaius, Amasius nebo Hesychius. Zachovala se zmínka, která říká, že sv. Julián před svou smrtí obrátil dvacet jiných legionářů.

Víme i o takových, kteří opustili řady armády bojující proti pozemskými nepřátelům a vstoupili do řad duchovenství, aby pokračovali ve válce proti nepřátelům duší, jako např. sv. Viktricius pocházející z rodiny vojáků, sv. Paulín, sv. Pachomios, sv. Mannes nebo sv. Martin z Tours, který notabene po svém slavném zjevení ještě dva roky sloužil v legii na prosbu svého velitele.

In hoc signo vinces

V noci 27. prosince v roce 312 před bitvou u Milvijského mostu císař Konstantin měl prorocký sen: zjevil se mu monogram Ježíše Krista a promluvil k němu hlas anděla: *In hoc signo vinces*. Konstantin přikázal všem svým vojákům umístit Kristův monogram na standartách a ští-

tech. Členové legií, mezi kterými bylo mnoho křesťanů, příkaz ochotně vykonali. V bitvě, která se odehrála na druhý den, Konstantin porazil trojnásobně početnější vojsko Maxentia a tak se symbolicky dokonalo vítězství nad pohanstvím.

Christianizaci císařství předcházela prolitá krev tisíců mučedníků včetně mnohých vojáků a důstojníků, které sv. Ambrož z Mediolanu kladl za příklad odvahy potřebné křesťanům ve vojně duchovní vedené proti vášním duše. Kromě toho odsuzoval feminizaci mužů a maskulinizaci žen a připomínal, že záležitostí žen je rození dětí a záležitostí mužů válka. Synod zvolaný do Arles v roce 314 konstatoval: Jest uznáno, že těm, kteří se systematicky vyhýbají službě v armádě, nemá být uděleno sv. Přijímání.

Přijetí teologického pohledu na pojetí války mezi dobrem a zlem a také aktivizmu příznávajícího lidem důležitou roli v posledním rozhodnutí toho sporu vede k závěru, že není možné být katolíkem a hlásat pacifistické myšlenky. Není možné utéct od „militární“ rétoriky pokud je přítomna již od počátků Církve a i samotný sv. Pavel doporučuje „bojovat jako dobrý voják Ježíše Krista“. Jestliže bylo v současné teologii nahrazeno označení Církve bojující termínem Církve putující, musíme připomenout, že slovo kruciáta označovalo ozbrojenou výpravu. Budme tedy Církví putující, podobně jako byli poutníky křížáci mířící do Jeruzaléma. To je velmi důležité si uvědomit v době, kdy se nad postkřesťanskou Evropou znovu roztahuje zlověstný stín zelených praporů proroka.

*Grzegorz Śniadoch IBP
se zvolením autora, původně vyšlo
v časopise Polonia Christiana č. 13/2010
Přeložila Mária Pešková*

*Grzegorz Śniadoch IBP
kněz Institutu Dobrého Pastýře, doktorand
Papežské teologické fakulty ve Vratislavi*

OTCŮM RODIN

Alokuce k otcům rodin, dáno 18. září 1951 papežem Piem XII.

Papež Pius XII. Foto: Yousuf Karsh / wikipedia.org

Je pro nás upřímnou radostí vidět tuto pouť otců rodin! Kolikrát jsme – v souvislosti s nejrůznějšími otázkami – trvali na svatosti rodiny, na jejích právech, na jejích povinnostech jako základní buňky lidské společnosti? Její život, zdraví, vitalita a aktivita zajišťují život, zdraví, vitalitu a aktivitu společnosti jako celku. Vzhledem k tomu, že rodině její existenci, důstojnost a společenskou funkci dává Bůh, musí se za ně Bohu zodpovídat. Její práva a výsady jsou nezczizitelné, nedotknutelné; rodina má povinnost – především před Bohem a druhotně před společností – tato práva a výsady bránit, hájit a účinně podporovat, nejen pro své vlastní dobro, ale k Boží slávě a pro dobro ve společnosti.

Kolikrát jsme pěli chválu matce, chválili její srdce, slunce rodiny? Ale je-li matka srdce, otec je hlavou rodiny, a tudíž její zdraví a efektivita závisí na vitalitě, ctnostech a aktivitě otce.

Milovaní synové, vy chápete – a proto jste sem přišli – nutnost, aby otcové rodin znali individuální, sociální a křesťan-

skou funkci, která je jim svěřena, a s ní spojené povinnosti. Jste zde, abyste žádali o radu a požehnání našeho společného Otce, Hlavu velké rodiny celého lidstva.

Je jasné, že vašim primárním úkolem ve svatyni rodinného domova je poskytovat – s náležitou úctou a dokonalostí, jaká je v lidských silách – integritu, jednotu a přirozenou hierarchii, která vzájemně spojuje jednotlivé členy, pro zachování tělesné, duševní, morální a náboženské posvátnosti rodiny. Je zřejmé, že tento úkol zahrnuje obranu a prosazování určité posvátné povinnosti. Na prvním místě plnění závazků vůči Bohu – vytvářet křesťanské společenství v plném smyslu slova. Za druhé bránit práva rodiny proti všem útokům nebo vnějším vlivům, které by mohly ohrozit její čistotu, víru a svatou stabilitu.

Podporujte tato práva tím, že budete od občanské, politické a kulturní společnosti vyžadovat prostředky, jež jsou nezbytné přinejmenším pro jejich svobodné uplatňování.

Buňka společnosti

Křesťan má k dispozici pravidlo, které mu umožňuje s jistotou určit rozsah práv a povinností rodiny ve společenství svého státu. A to je koncipováno takto: rodina nebyla učiněna pro společnost; ale naopak společnost byla učiněna kvůli rodině. Rodina je základní buňkou, konstitutivním prvkem společenství státu, protože – abychom použili výrazu našeho předchůdce Pia XI., blahé paměti – „stát budují jednotlivci a rodiny, které jej tvoří, stejně jako se tělo skládá ze svých orgánů“. Stát by pak na základě pudu sebezáchovy měl plnit to, co je podle vůle Boha, Stvořitele a Spasitele, jeho primárním úkolem, totiž zaručovat v plné míře hodnoty, které rodině zajistí řád, lidskou důstojnost, zdraví a štěstí. Tyto hodnoty, které jsou také základními prvky obecného dobra, nikdy nemohou být obětovány tomu, co se možná zdá být jakousi obecnou výhodou.

Dovoluťe nám pro názornost poukázat na některé z těchto výhod, které jsou dnes značně ohroženy: nerozlučitelnost manželství; ochrana nenarozeného života; vhodné bydlení pro rodinu – a to nejen pro rodinu s jedním nebo dvěma dětmi nebo pro bezdětnou rodinu, ale pro normální větší rodinu; možnost najít práci, protože nezaměstnaný otec znamená trpké obavy pro rodinu; rodičovská práva respektovaná státem; plnou svobodu rodičů vychovávat děti v pravé víře, a v důsledku toho právo katolických rodičů na katolické školy; stav veřejného života a především veřejné morálky, takové, kdy rodiny a zvláště mladí lidé budou mít morální jistotu, že nebudou zkaženi.

Pokud jde o tyto a další záležitosti, týkající se ještě mnohem těsněji rodinného života, neexistuje mezi rodinami žádný rozdíl. V jiných otázkách ekonomické či politické povahy se mohou ocitnout ve velmi odlišných podmínkách, někdy si mohou i konkurovat nebo být dokonce v opozici. Zde existuje velká potřeba

– a katolíci by měli být první, kdo bude dávat dobrý příklad – podporovat rovnováhu zájmů i za cenu obětování mimořádných zájmů, ale s přihlédnutím k poškození v rámci státu a k stabilní ekonomice.

Ale pokud jde o otázky základních práv rodiny, skutečný věřící člen církve se zaváže podporovat je od začátku až do konce. Je možné, že kvůli tomu či onomu konkrétnímu bodu bude nutno vyhledat útočiště před nadřazeností politických sil. To však neznamená kapitulaci, spíše jde o otázku trpělivosti. V takových případech je nezbytné, aby byla zabezpečena věrouka a aby byly přijaty všechny účinné prostředky, a my se kousek po kousku přibližovali cíli, kterého jsme se nikdy nevzdali.

Jednota otců rodin

Mezi těmito účinnými prostředky, dokonce mezi těmi, jež jsou zaměřeny do daleké budoucnosti, je určitě jedním z nejsilnějších jednota otců rodin, kteří jsou vedeni stejným přesvědčením a stejnými přáními. Vaše přítomnost zde je svědectvím, že i vy smýšlíte obdobně.

Ještě před dosažením požadovaného výsledku, při absenci nebo během čekání na úspěch, o který vaše skupina bude nadále usilovat, je cílem této jednoty otců využívat mocného nástroje – vzdělávání veřejného mínění, a kousek po kousku toto mínění pronikat, aby upřednostňovalo vítězství pravdy a spravedlnosti. Žádnou snahu působit na veřejné mínění nelze přezírat nebo zanedbávat.

Sexuální iniciace

Toto je další oblast, kde je nezbytné s nesmírnou naléhavostí vzdělávat veřejné mínění. Jedná se o oblast narušenou propagandou, kterou neváháme nazvat zlem, ačkoli někdy pochází i z katolických zdrojů a jeho záměrem je prorazit si cestu mezi katolíky, – a i když ti, kteří ji podporují, si možná ani neuvědomují, že jsou oklamáni duchem zla.

Chceme zde hovořit o spisech, knihách a článcích týkajících se sexuální iniciace, které jsou dnes často oslavovány jako „bestsellery“ a zaplavují celý svět, ovládají dětství, pronikají novou generací a narušují život snoubenců a čerstvě oddaných párů.

Foto: Iva Horalkova / Člověk a Vira

Církev přistupuje k tomuto problému, pokud jde o instrukce v této oblasti, jež se týkají jak fyzického vývoje a normální psychologie dospívání, tak konkrétní rozvolněnosti vyplývající z různých individuálních podmínek, s veškerou vážností, pozorností a slušností, které diskuse umožňuje. Církev může oprávněně prohlásit, že, s hlubokou úctou vůči posvátnosti manželství, v teorii i v praxi ponechává manželovi a manželce svobodu v tom, co dovoluje zdravá a upřímná povaha, aniž by byl urážen Stvořitel.

Může nás děsit nesnesitelná nestydatost některých literárních děl; a zatímco se zdá, že i samotné pohanství se v úctě zastaví před tajemstvím manželské intimity, našim údělem je vidět, jak je toto tajemství znesvěcováno a jeho sexualizovaná a degradovaná podoba nabízena jako pokrm veřejnosti a dokonce i mládeži.

Musíme si klást otázku, zůstává-li i nadále dostatečně vymezena hranice mezi iniciací, která je nazývána katolicou, a tlakem vykonávaným prostřednictvím erotických a obscénních ilustrací, jež se promyšleně zaměřují na zkaženost a ke svým opovrženímhodným zájmům podle zneužívají nejnižších instinktů padlé lidské přirozenosti.

Ale tím to nekončí. Tato propaganda ohrožuje katolíky mírně řečeno dvojí pohromou. Za prvé neúměrně zveličuje důležitost a význam sexu. Lze připustit, že se tito autoři – z čistě teoretického pohledu – drží v mezích katolické morálky. Nicméně pravdou je to, že jejich způsob vysvětlování sexuálního života je takový, že v mysli a svědomí průměrného čtenáře vytváří představu a hodnotu samotného cíle, což ho odvádí od skutečného prvotního účelu manželství, kterým je plození a výchova dětí, a od závažné povinnosti manželů, kterou mají vůči tomuto účelu – což literatura, o které mluvíme, až příliš upozaduje.

Za druhé, tato literatura – pokud si vůbec takové označení zaslouží – zjevně nebere v úvahu univerzální zkušenost minulosti, současnosti ani budoucích věků, i když se tato zkušenost zakládá na samotné přirozenosti, což dokládá, že v mravní výchově ani iniciace ani instrukce nenabízí sama o sobě žádnou výhodu. Je skutečně velmi nebezpečná a škodlivá tam, kde není spoutána soustavnou ukázněností, aktivním sebeovládáním a především pomocí nadpřirozených prostředků – modlitbou a svátostmi. Všichni katoličtí pedagogové hodní takového jména a poslání si

K ROKU RODINY: AMORIS LAETITIA ANEB PRAVDA NEREZAVÍ

Letošní slavnost sv. Josefa zvolil papež František za datum zahájení Roku rodiny Amoris laetitia (19. březen byl zároveň pátým výročním vydání exhortace, k níž se titul odvolává, a rovněž výročním inaugurace Františkova episkopátu). Tento rok manželství a rodiny bude slavnostně ukončen na 10. světovém setkání rodin v Římě v červnu 2022. Protože se domníváme, že moudrost našich předků a dobré rady jsou stále aktuální a platné, chceme vás povzbudit citáty z knihovničky znovu odprášené:

Heslem protináboženské vzdělanosti našich dob je pokrok. Jaký však pokrok? Tažte se učenců, zda protináboženská vzdělanost ve vědě a v umění něco nového objevila, neb alespoň podstatně zdokonalila! Dovíte se toho tak málo, že nad tím ustrnete. Snad tedy jest cílem protináboženské vzdělanosti pokrok mravní? Tu se teprve dostanete z bláta do louže. Pokrok osvěty bez Boha a bez náboženství není nic jiného než přepychovými frázemi vyšňořený návrat k prastarým naukám, které křesťanská věda a mravnost již dávno odsoudila a zavrhl. Vrcholem pak nauk těch jest: člověk není ani od Boha ani pro Boha stvořen; jeho posledním cílem jest, aby světa užíval; kdo světa lépe užívati dovede, větší měrou zasluhuje, člověkem nazván býti. Mravní zákony Bohem vyměřené, nadpřirozené povolání a vyvolání člověka atd. jsou prý báhorky, jež víry nezasluhují. Dle těchto zásad má všechn pořádek ve světě upraven býti! Za tím účelem podniknut boj proti všemu stávajícímu řádu; všechno musí býti rozdrobeno, všechny společenské svazky zpřetrhány. Proto prohlášena naprostá neobmezená svoboda či spíše libovůle všech, proto rozdmýchán oheň záští jedněch proti druhým, a sváděny boje národnostní, a proto se pracuje též o zničení rodinného života, o odstranění manželství. Nepřátelé chtějí toho dosíci, aby společnost lidská se proměnila ve spoustu jednotlivců, z nichž by jeden druhého přemáhal, a silnější nad slabším vítězil. Tak by ovšem uskutečnění plánu lži vědeckých reformátorů podstatná služba prokázána byla. V posledních letech rozrušil se pak zvláště boj proti manželství. Manželství má především svého posvátného rázu zbaveno a od církve odtrženo býti; načež má ztratiti svou nejpodstatnější vlastnost, totiž nezrušitelnost, a má se státi zrušitelnou občanskou smlouvou, podobnou smlouvám ostatním – světským. Těmto snahám třeba však co nejrozhodněji na odpor se postaviti.

Nauka církve sv. o manželství je moudrá a blahodárná. Avšak úsilím odvěkého nepřitele pokolení lidského je zejména za našich časů dost lidí, kteří všeliká dobrodiní z víry nám plynoucí zamítajíce, též křesťanským manželstvím pohrdají, je nepřátelsky napadají, jeho podstatu z kořene vyvrátiti a je od přirozeného božského zákona úplně odtrhnouti chtějí. Protož všichni řádní mužové, jimž čest a důstojnost lidská jest milou, všichni rodičové, jimž na dítkách a výchově jejich záleží, zvláště pak všechno pohlaví ženské, které v nejhanebnější otroctví muže padnouti nechce, vy všichni: a) hajte posvátnosti a nerozlučnosti stavu manželského. Otevřete ústa svá, kde toho třeba, a opřete se neohroženě těm, kteří manželský stav hanobí, a netrpte, aby lidé mravů pochybných a nechvalné pověsti vaše posvátné city uráželi. Ukažte veřejně své křesťanské přesvědčení a svou pevnou vůli. b) Nevěřte lživému tisku, který vám zlo chválí, ale pravdu zakrývá a vás jen oklamati chce. Spisy a noviny toho druhu hoďte do ohně a čtete, co vám sdělují katoličtí spisovatelé, vaši upřímní přátelé, kteří nelichotí náruživostem a nespořádaným chtíčům, ale přesvědčují rozum a hojí rány srdce a neklidného svědomí, mluví pravdu a nezatajují škodlivých následků zla a tak nikoho lstivě do záhuby neženou. c) A konečně chraňte se rozvodů; rozvod jest cestou k rozluce a k sňatkům civilním. V r. 1903 bylo v Rakousku třikrát více rozvodů než v r. 1891. Toť zlé znamení. Manželé žijte z víry a buďte svorní a trpěliví: pak nebude třeba rozvodů, které neštěstí a nespokojenost jen množí. Bude-li každý z vás takto svou povinnost konati, bude Bůh s vámi, pravda zvítězí, a nevěrci jistě úplnou porážku vezmou.

BLAŽÁK, F., P. CSsR, *O nerozlučelnosti manželské*, Praha: Vlast, 1906
Text převzat se svolením z online knihovny <http://librinostri.catholica.cz>.

plně uvědomují důležitost nadpřirozené síly v posvěcení člověka – ať už mládeže nebo dospělého, žijícího v manželství či nezadaného. Ale ve zmíněných textech se o tom téměř nemluví, pokud se v nich celá tato záležitost dokonce nepřejde naprostým mlčením. I zásady ohledně sexuální výchovy a souvisejících problémů tak moudře vysvětlené naším předchůdcem, Piem XI., odsouvají s útrpným úsměvem stranou: Pius XI. prý psal tyto věci před dvaceti lety pro svou dobu! Svět od té doby o tolik pokročil!

Otcové zde shromáždění: ve všech koutech světa, v každé zemi se nacházejí další křesťanští otcové rodin, jako jste vy, kteří sdílejí vaše pocity. Spojte se proto s nimi – přirozeně pod vedením svých biskupů. Povolte na pomoc všechny katolické matky a s jejich silnou podporou bojujte společně, bez váhání nebo lidských ohledů, abyste zastavili a omezili tato hnutí, která se představují a maskují různými jmény nebo záštitami. Nikoli bez důvodu jste svěřili svou pouť do zvláštní péče velkého papeže eucha-

ristie, blahoslaveného Pia X. Důvěřujte v pomoc Neposkvrněné Panny Marie, přečistě Matky, nejněstnější Matky, Pomocnice křesťanů; důvěřujte v milost Ježíše Krista, zdroje veškeré čistoty, který nikdy neopouští ty, kteří usilují o příchod a panování jeho království.

*Papež Pius XII.
ewtn.com: À un groupe de pères de familles, catholiques, provenant de différents diocèses de France (18 septembre 1951)
Přeložil Pavel Štíčka*

MAJÍ DAR

Kapela Kryštof vydala novou píseň, říká se singl nebo song, a je to povedené dílo, kde ve videoklipu hraje herečka Patricie Pagáčová maminku očekávající narození třetího dítěte. Dobře to v tom klipu nedopadne (maminka při porodu zemře), ale je dobře, když se kdekoliv na očích lidí objeví rodina s více než dvěma dětmi. Richardovi Krajčovi jsme poslali poděkování. Stereotypy na fotkách, na kameře, ba i v životě nás ovlivňují více, než si myslíme. Říkají to mnozí, že je třeba překročit

práh svého bezpečného prostoru, vyjít za hranice, které jsme si dali. A může to být velkou posilou, cvičením a tím podstatným fundamentem, na němž založíme svou životní stabilitu. Stabilitu víry, za kterou musíme děkovat, zralost vztahů, schopnost nahlédnout věci nejen akutně emocionálně, ale tak trochu ze střechy. Protože krize a těžkosti jsou každodenní chléb lidí. „Svatý otec poukázal na to, že krize způsobují rány na srdci i na těle. Poznamenal, že v dnešní době je zapotřebí jednotlivců a párů se zkušeností, že krize není prokletím, ale je součástí životní cesty a otevírá nové možnosti. Připomněl dva biblické obrazy, které rámuji činnost sdružení Retrouvaille, jež se párům v krizi věnuje: milosrdného Samaritána a vzkříšeného Ježíše, který ukazuje své rány učedníkům. Cesta členů této komunity pomáhá zahlédnout, že tento Samaritán je zmrtvýchvstalý Ježíš, který si na oslaveném těle uchovává své rány – právě proto, aby projevil soucit s trpícími lidmi. František pak zdůraznil, že v pastoraci rodin je klíčovým slovem „doprovázení.““

Blahořečení kapucíni, mučedníci španělské občanské války. Foto: Religión en Libertad

Francie má radní s Downovým syndromem. Éléonore Laloux se své funkce ujala v loňském roce. „Pomohla celému městu k pokroku v tom, jak vnímáme hendikep,“ uvedl starosta Leturque pro agenturu Reuters.

Šestatřicetiletá Éléonore, která kromě úřadu působí také v neziskové organizaci podporující lidi s Downovým syndromem, provedla řadu změn v každodenním životě hendikepovaných v Arrasu. V roce 2014 napsala knihu s názvem *Downův syndrom, no a co?* a vystoupila v řadě televizních pořadů i na dalších akcích po boku francouzských politiků a členů vlády. Díky svému optimistickeému přístupu k životu a proaktivitě si získala srdce místních i francouzské veřejnosti. „A měla velké štěstí, že se vůbec mohla narodit. Evropa se netají tendencemi směřujícími k tzv. Down-free populaci. U nás se ročně narodí asi 50 dětí s tímto darem chromozomu navíc. Většina z nich „omylem“, nebyla odhalena dříve. Mezi cca 20 tisíci ročně potracenými dětmi je významné procento těch, u kterých vzniklo podezření, že by mohli

přinést světu více lásky, obětavosti a nezištné připravenosti k pomoci.

Španělé si připomněli tragické události občanské války. Jedním z jejích aspektů bylo brutální pronásledování církve. Během tří let bylo zavražděno přibližně 8 000 kněží, řeholníků a řeholnic. Pro mnohé z nich to byla příležitost svědčit o své víře tváří v tvář mučení a smrti. V těchto dnech byli blahořečení tři kapucíni: P. Benet da Santa Coloma de Gramenet a dva jeho společníci (Josep Oriol z Barcelony a Domènec da Sant Pere de Ruidebitllets). V době vypuknutí občanské války sloužili v klášteře v Manrese. Byli dobrými kazateli a zpovědníky. V roce 1936 zažili první vlnu pronásledování církve. Jejich klášter obsadily komunistické milice. Kapucíni se rozprchli a našli útočiště u spřátelených rodin. Velmi brzy však byli odhaleni revolučními silami, byli vystaveni ponižování a mučení. Jeden z nich byl dokonce vyzván, aby zapřel svou víru a rouhal se Bohu. Na přelomu července a srpna 1936 byli bez soudu popraveni.

–zd–